

ISKUSTVA IZ EKSPERIMENTALNE FAZE UVOĐENJA GOO-a (međupredmetno)

Dubravka Vajdić
OŠ "Đuro Ester"
Koprivnica

- Varaždin,
Bjelovar, Zagreb
- 25. – 28. kolovoza
2014.

Sadržaj

- Ciljevi međupredmetne teme
- GOO-strukturne dimenzije i ishodi
- Mogućnosti GOO u geografiji
- Vođenje evidencije
- Primjeri iz prakse
- Procesi učenja i poučavanja
- Suradnja
- Razmišljanja učenika
- Izvori

Ciljevi međupredmetne teme (NOK)

Učenici će:

- steći znanja i razviti svijest o važnosti demokratskih načela, institucija i procesa u vlastitomu društvu, Europi i na globalnoj razini
- razviti pozitivan stav i zanimanje za stvaralačko i učinkovito sudjelovanje u životu škole i neposredne zajednice u kojoj žive
- razviti pozitivan stav i zanimanje za stvaralačko i učinkovito sudjelovanje u društvenomu životu kao odrasli građani
- razviti svijest o pravima, dužnostima i odgovornostima pojedinca, jednakopravnosti u društvu, poštivanju zakona, toleranciji prema drugim narodima, kulturama i religijama te različitosti mišljenja
- biti osposobljeni za kritičko prosuđivanje društvenih pojava
- biti osposobljeni za uporabu i procjenu različitih izvora informiranja pri donošenju odluka i prihvaćanju obveza.

STRUKTURNE DIMENZIJE	NAZIV	SVRHA	ISHOD
Politička	Osnove demokracije	Odgovornost građana u demokraciji	Zna što je demokracija i razumije prava i odgovornosti građana u demokraciji
(Inter) Kulturološka	<i>Učenje za nacionalni identitet</i>	Razvoj nacionalne svijesti i odnos prema drugim kulturama	-Razumije osnovna obilježja nacionalne kulture i poštuje svoju i druge manjinske kulture -Pokazuje privrženost očuvanju živih bića te prirodnog i kulturnog bogatstva RH
Gospodarska	Zaštita okoliša	Odgovornost za održivi razvoj	-Razumije značenje i važnost prava na okoliš, brine o očuvanju okoliša
	<i>Učenje za odgovorno gospodarstvo</i>	Razvoj odgovorne potrošnje	-Zna najvažnija prava i odgovornosti potrošača i poduzetnički djeluje
	<i>Učenje za socijalnu solidarnost</i>	Razvoj odgovorne potrošnje	-Razumije potrebu solidarnosti u zajednici i sudjeluje u volonterskim akcijama
Društvena	<i>Komunikacijske vještine</i>	Razvoj suradnje među učenicima	-Razumije smisao timskog rada i aktivni je sudionik u njemu, posjeduje vještine aktivnog slušanja i koristi prezentacijske vještine
	Učenje za osobni razvoj	Razvoj samopoštovanja i dostojanstva	-Prepoznaje vlastite sposobnosti i odgovorno planira životne ciljeve
Ljudsko-pravna	Učenje za ljudska prava	Razvoj tolerancije prema različitostima	-Razumije vezu između stereotipa, predrasuda i diskriminacije i poštuje druge s obzirom na spol, rasu i druge razlike
	Učenje za pravo na nepristrano informiranje	Razvoj odgovornosti i kritičnosti prema medijima	-Zna povezati slobodu medija s odgovornosti medija i pokazuje spremnost na kritičku analizu informiranja
EKOLOŠKA			

GEOGRAFIJA

- ZNANJA
- G. VJEŠTINE
- STAVOVI

GOO ???

**KLIMA I BILJNI POKROV
MORE I VODE NA KOPNU**

STANOVNIŠTVO

GOSPODARSTVO

ZAŠTITA OKOLIŠA

HRVATSKA - NACIONALNI IDENTITET

VOĐENJE EVIDENCIJE O OSTVARIVANJU KURIKULUMA

- označavanje na godišnjem i mjesečnom planu i programu - **GOO**
- u rubrici dnevnika
- na pripremi – naziv, svrha, ishod (dimenzija – ishod)
- kratak opis u zajedničkoj tablici
- razredna mapa
- učenička mapa – mapa osobnog razvoja (SRO)
- samovrednovanje / vrednovanje ?

VOĐENJE EVIDENCIJE O OSTVARIVANJU KURIKULUMA

VODA I ŽIVOT AFRIKE

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA – ZNANJA/GEOGRAFSKE VJEŠTINE:

- navesti probleme obilja i nedostatka vode
- prosuditi prednosti i nedostatke izgradnje akumulacijskih brana
- opisati proces širenja pustinja i posljedice

OPIS

Na satu **GEOGRAFIJE** (Voda i život Afrike) učenici će se prisjetiti UNICEF-ovog projekta „Škole za Afriku“ te započeti razgovor o neravnomjernoj raspodjeli vode u Africi: s jedne strane Afrika se suočava s nedostatkom vode i širenjem pustinja, a s druge strane obiljem vode. Iznosit će svoja mišljenja i stavove o tom problemu te o prednostima i nedostacima izgradnje akumulacijskih brana

NAZIV	SVRHA	ISHOD	METODE/STRATEGIJE	RESURSI
Zaštita okoliša	Odgovornost za održivi razvoj	Razumije značenje i važnost prava na zdravi okoliš, brine o očuvanju okoliša	-RAD U PARU -sudjelovanje u UNICEF-ovom projektu Škole za Afriku -opisivanje fotografija -iznošenje mišljenja o problemu nedostatka vode i širenju pustinja i problem obilja vode, prednosti i nedostaci gradnje HE -kritička prosudba	-udžbenik- fotografije -RB -atlas -interaktivni atlas

VOĐENJE EVIDENCIJE O OSTVARIVANJU KURIKULUMA

PRIMORSKA HRVATSKA: PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA

- **STAVOVI:**
- -razvijanje ljubavi spram domovine i zavičaja
- -razvijanje osjećaja za lijepo, za vrednote prijašnjih generacija i stvaralaštvo prirode
- -potaknuti zalaganje za zaštitu baštine
- -potaknuti naviku posjećivanja lokaliteta zaštićene prirode, kulturnih spomenka i kulturnih manifestacija te poštivanje pravila prilikom boravka u prirodi

NAZIV	SVRHA	ISHOD	METODE/STRATEGIJE	RESURSI
Učenje za osobni razvoj	Razvoj samopoštovanja i dostojanstva	Pokazuje privrženost očuvanju živih bića te prirodnog i kulturnog bogatstva RH	-radom u skupini-rad na tekstu i dodatnom materijalu -ispunjavanje tablice <u>-iznošenje stava o pravilima ponašanja u zaštićenim prostorima uz preispitivanje samog sebe</u>	-udžbenik, časopis Meridijani, pravila ponašanja, tablica

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

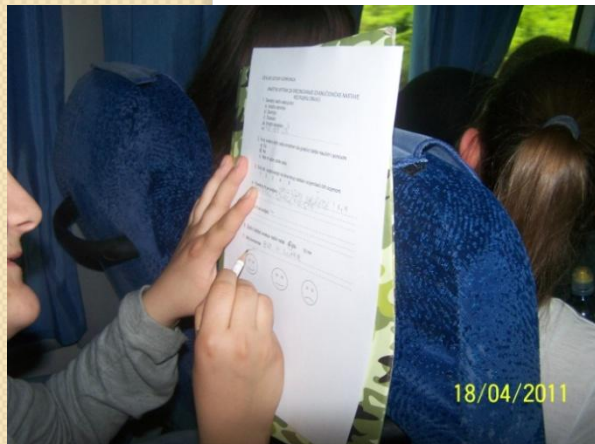
- odabrale smo naziv, svrhu i ishod
- koristile “nove” oblike i metode rada
- pojačale rad na komunikacijskim vještinama – učenik-učitelj-roditelj
- motivirale sudjelovanje učenika životnim situacijama
- ojačale/osvijestile osobne kompetencije

17/05/2010

28/10/2013

18/04/2011

20/05/2010

18/04/2011

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Diskusije, radionice, ...
- Obilježavanje posebnih dana
- → dovođenje učenika u situacije u kojima:
- opisuju, analiziraju, tumače, prosuđuju, simuliraju, igraju uloge, prezentiraju, diskutiraju o problemskim pitanjima, izvode zaključke, ... iznose svoje mišljenje, uočavaju životne situacije u svom okruženju, volontiraju, sudjeluju u humanitarnim akcijama..... rješavaju pitanja i probleme koji su važni za njih, ali i onih u društvu....

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Terenske nastave/rad - istraživačke i suradničke metode (prikupljanje podataka, analiza, fotografiranje, orijentacija,....

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Suradnja s roditeljima i razredni projekti

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA -SURADNJA-

-KORELACIJA S DRUGIM PREDMETIMA I SURADNJA S DRUGIM ŠKOLAMA,
LOKALNOM ZAJEDNICOM

-SURADNJA S KOLEGAMA/KOLEGICAMA -TIMSKO PLANIRANJE

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

NISMO ZABORAVILI IGRU

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- OJAČALI SMO /OSVIJESTILI SVOJE KOMPETENCIJE istraživanjem literature i drugih izvora, međusobnom suradnjom, stručnim usavršavanjem- u školi, na ŽSV

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Na satu **GEOGRAFIJE** učenici će u okviru teme *Koliko ima vode na Zemlji?* analizirati omjer slane i slatke vode na Zemlji te diskutirati o potrošnji vode u vlastitom kućanstvu . Iznosit će svoja mišljenja kako oni s obitelji mogu pridonijeti uštedi vode u svom kućanstvu i u školi.

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Na satu **GEOGRAFIJE** učenici će kroz n. jedinicu Gospodarstvo Europe uočiti posljedice industrijalizacije i urbanizacije i spoznati razvoj ekološke svijesti kroz problemsko pitanje: Mogu li industrija i čisti okoliš zajedno?

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Na satu **GEOGRAFIJE** učenici će kroz izborne teme: Posebnosti nekih naroda, Minijaturne države Europe i Stanovnici polarnog kruga i kroz n. jedinicu ponavljanja-Države Zapadne Europe i kroz n. jedinice obrade: Države Sjeverne Europe razvijati radom u skupinama aktivno i odgovorno sudjelovati u timskom radu, uspostaviti suradnički međusobni dijalog, dijalog između učenika i učiteljice te razvijati prezentacijske vještine

NAZIV	SVRHA	ISHOD	METODE/STRATEGIJE	RESURSI
Komunikacijske vještine	Razvoj suradnje među učenicima	Razumije smisao timskog rada i aktivni je sudionik u njemu, posjeduje vještine aktivnog slušanja	-suradničko učenje (tolerancija, regulacija emocija, aktivno slušanje i iznošenje mišljenja) -bilježenje -rezimiranje -crtanje -izvješćivanje	-radni listići -zadani pojmovi -tablica ocjenjivanja -atlas, udžbenik -zidna karta svijeta

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Na satu **GEOGRAFIJE** učenici će kroz n. jedinice Klima, biljni pokrov, tlo i ekološki problemi Hrvatske opisati utjecaj klime na život čovjeka, spoznati utjecaj ljudi, uočiti negativne i pozitivne primjere, obrazložiti problem kiselih kiša uz navođenje primjera, spoznati važnost zaštite uz isticanje ekoloških sadržaja iz udžbenika te poticati osjećaj osobne odgovornosti

NAZIV	SVRHA	ISHOD	METODE/AKTIVNOSTI	RESURSI
Zaštita okoliša	Odgovornost za održivi razvoj	Razumije značenje i važnost prava na okoliš, brine o očuvanju okoliša	-razvrstavanje bilja -prezentiranje -zaključivanje	-udžbenik -prezentacija -internet -časopisi

PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

- Na satu **GEOGRAFIJE** učenici će kroz n. jedinicu *Hrvatska-srednjoeuropska i sredoziemna zemlja* utvrditi obilježja nacionalnog identiteta, osvijestiti spoznaju o vlastitim korijenima, promicati vrijednosti i ponosa na zavičaj i domovinu i značaj međunarodnog priznanja Hrvatske

GOO: NAZIV → učenje za nacionalni identitet

SVRHA → razvoj nacionalne svijesti i odnos prema drugim kulturama

ISHOD → **RAZUMIJE OSNOVNA OBILJEŽJA NACIONALNE KULTURE I POŠTUJE SVOJU I DRUGE MANJINSKE KULTURE**

GOO KROZ NASTAVNU JEDINICU:

STANOVNIŠTVO I USTAV - ponavljanje

CILJ- povezati stečena znanja o stanovništvu RH kroz pojedine članke Ustava

- Radom u skupinama učenici su pronalazili po 5 članaka koja govore o nekom pravu
- Nakon toga, obrazlažu pročitani članak sa stečenim znanjem i osobnim iskustvom
- Učenici su realno prikazali stvarne životne situacije

N. jedinica: Stanovništvo i Ustav - ponavljanje

- Temeljne slobode i prava čovjeka i građanina
- Osobne i političke slobode i prava
- Čl. 14.

-Građani RH imaju sva prava i slobode, neovisno o njihovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki.

Čl. 22.

Čovjekova je sloboda i osobnost nepovrediva.

Nikom se ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud.

N. jedinica: Stanovništvo i Ustav -ponavljanje

- Čl. 39.

- Zabranjeno je i kažnjivo svako pozivanje ili poticanje na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti.

- Čl. 42.

- Svim se građanima priznaje pravo na mirno okupljanje i javni prosvjed.

N. jedinica: Stanovništvo i Ustav

- Gospodarska, socijalna i kulturna prava

- Čl. 54.

-Svatko ima pravo na rad i slobodu rada.

Svatko slobodno bira poziv za zaposlenje i svakomu je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost.

- Čl. 65.

-Osnovno je školovanje obvezatno i besplatno.

Svakomu je dostupno, pod jednakim uvjetima, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje u skladu s njegovim sposobnostima.

N. jedinica: **Hrvatska i svijet**

**Geografska raznolikost Hrvatske
-zaključni/uvodni dio sata**

- **VREDNUJEM SVOJE ZNANJE:**
 - **Znam objasniti zašto je za našu državu važno članstvo u međunarodnim organizacijama.**

1 2 3 4 5
 - **Mogu obrazložiti prednosti i nedostatke ulaska Hrvatske u EU.**

1 2 3 4 5
 - **Znam objasniti tko je europski građanin.**

1 2 3 4 5

REZULTATI PROVEDBE GOO-a

POZITIVNO:

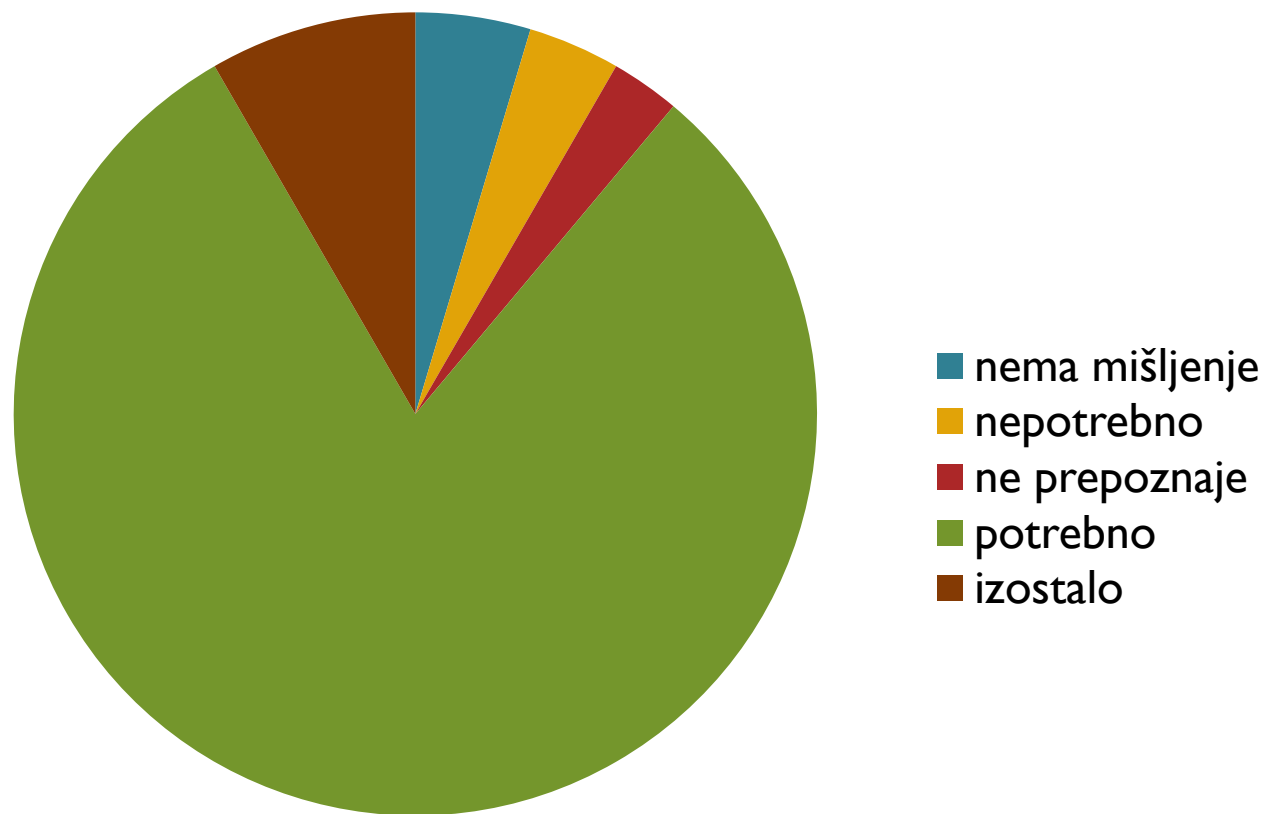
- Aktivnije uključivanje učenika
- Bolja komunikacija učitelj-učenik, učenik-učenik
- Osvješćivanje prava i odgovornosti-uloga aktivnog građanina
- Primjena različitih metoda i oblika rada
- Poticanje istraživačkih vještina
- Razvijanje kritičkog mišljenja
- Poštivanje različitosti
- Timski rad i zajedništvo/korelacija
- Individualno usavršavanje
- Zanimljivost tema
- Veća motivacija učenika

ŠTO KAŽU UČENICI O GOO?

Kako doživljavate provođenje GOO-a?

5 – nema mišljenje, 4 – nepotrebno, 3 – ne prepoznaje, 9 – izostalo,
87 – potrebno (ukupno je 96 učenika 8. razreda)

ŠTO KAŽU UČENICI O GOO?

- **“Sviđa mi se način provođenja GO na nastavi geografije te smatram da je vrlo razumljiv....”**
- **“Mislim da je GOO vidljiv u nekim školskim predmetima kao povijest, geografija ili hrvatski koji su povezani sa stanovništvom. GOO treba nas potaknuti u razmišljanju o nama samima, ali i cijeloj zajednici. Moramo biti svjesni toga da ne možemo živjeti sami i izolirani od svega te nas GOO upućuje na zajedništvo i pokazuje nam i približava sve strane hrvatskih zakona...”**

ŠTO KAŽU UČENICI O GOO?

Grmatanski odgoj je vrlo korisno za
sve učenike osuveniti i razvijati. Škola.

Smatram da je učenike potrebno
upoznati i uputiti za buduću samostalnu
život, te za buduću donoseće odluka.

Svaki grmatanin je dužan donositi
odluke za budućnost vlastite države.

12/04/2014

ŠTO KAŽU UČENICI O GOO?

mski odgoj. Neke su teme zanimljive, a neke su manje zanimljivije. Sve u svemu sviđa mi se mačim ma koji obraduju teme. Nije prenaporno i lakše je upamtiti nešto ako nam se objasni na drugačiji i novi mačim. Većina predmeta ima barem nešto građanskog odgoja u ~~redovanom~~ programu. Ipak u geografiji

12/04/2014

promatamo najviše tema iz građanskog odgoja koje nam pružaju redovni sadržaj i obogaćuju ga. Smatram da dobro provodimo građanski odgoj u našoj školi.

12/04/2014

ŠTO KAŽU UČENICI?

Smatram da to nije
potrebno u našoj šk.

GRADANSKI ODGOJ NE PREPOZNAVAM NI
U JEDNOM PREDMETU.

Boj i ne primjećujem građansk-
i zdravstveni odgoj iako nam o
tome puno govore.

12/04/2014

ŠTO KAŽU UČENICI?

Građanski odgoj najčešće spominjemo na povijesti i geografiji. Spominjemo ga i na drugim predmetima, ali tu su najuočljiviji. Na satu geografije smo razgovarali o stanovištvu. O osuđivanju ljudi na temelju vjere. Razgovarali smo o pravima i zakonima. Bilo mi je jako zanimljivo. Bivati smo, iako u zakonima piše da se druge treba poštovati bez obzira što su drugačiji od nas, mi to ne radimo. Kada na ulici vidimo maltretiranje osobe tamne boje kože, malo tko će joj pomoći. Možda iz straha, možda iz čiste nemarnosti, a možda i zato da bude kao i drugi. Jer i ti ljudi zaslužuju poštovanje, slobodno kretanje i ne osuđivanje.

12/04/2014

ŠTO KAŽU UČENICI?

Građanski odgoj.

Smatram da je građanski odgoj u školama potreban.

Neki učenici se neznaju građanski, pristojno ponašati.

Željela bih da u budućnosti građanskog odgoja ima više tema vezane za ponašanje. Pojedinci su vrlo nepristojni prema nastavnicima i starijim osobama.

U školi smo naučili da smo svi Europlski građani te da smo pozvani odlučivati o balcunima u državi. Puno smo naučili što se tiče života i ljudi u Hrvatskoj.

12/04/2014

ŠTO KAŽU UČENICI?

Gradanski odgoj i obrazovanje mi se sviđa, jer možemo učiti sve ono što ne razumijemo, poput politike, USTAVA i naših prava, te opće moralne vrijednosti i bolji put i život.

Gradanski odgoj je koristan, jer školarce (djecu) uči kako živjeti i razmišljati kad odrastu. Mislim da bi na nekim predmetima mogli više pričati o tome. Mogli bi malo igrati igre vezano uz neka prava ili sl.
ponedjel

Mislim da bi svaki čovjek trebao biti gradanski odgojen je smo mi uvek naše države Hrvatske.

12/04/2014

RESURSI / IZVORI ZNANJA

- www.azoo.hr
- Web stranica škole
- Priručnici i metodika geografije
- Metodička literatura
 - Wolfgang Mattes (2007.):
Nastavne metode-75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike, Zagreb, Naklada Ljevak
 - Rutinski planirati-učinkovito poučavati, Zagreb, Naklada Ljevak
 - Cindrić, Miljković,Strugar (2010.): *Didaktika i kurikulum*, Zagreb, IEP
 - Marzano, Pickering, Pollock(2006.): *Nastavne strategije-kako primijeniti 9 najuspješnijih nastavnih strategija* , Zagreb, Educa
 - dnevni tisak, Internet, knjiga Narodi Europe....

ISKUSTVA UČITELJICE GEOGRAFIJE u OKVIRU EKSPERIMENTALNOG UVOĐENJA KURIKULA GRAĐANSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

- Hvala vam na pažnji.
- Pitanja,
sugestije,
pohvale.....